

FETİHLER VE KARIŞIKLIKLAR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, âlâ külli hâlin ve fi-külli hîn... Ve's-salâtu ve'sselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasîli ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا فُتِحَتْ عَلَيْكُمْ فَارِسُ وَالرُّومُ، أَيُّ قَوْمٍ أَنْتُمْ؟
قِيلَ نَكُونُ كَمَا أَمَرَ

الله. قَالَ: أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ؟ تَتَنَافَسُونَ، ثُمَّ تَتَحَاسَدُونَ،

ثُمَّ تَتَدَابَرُونَ

ثُمَّ تَبَاغَضُونَ، ثُمَّ تَنْطَلِقُونَ فِي مَسَاكِنِ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

المُهَاجِرِينَ، فَتَجْعَلُونَ بَعْضَهُمْ عَلَى رِقَابِ بَعْضٍ

(م.ه. عن ابن عمرو)

RE. 55/12 (*İzâ fütihat aleyküm fârisü ve'r-rûmu, eyyü kavmin entüm? Kîle: nekûnü kemâ emera'llàhu. Kîle: Eve gayru zâlike? Tetenâfesûne, sümme tete hâsedûne, sümme tetedâberûne, sümme tete bâğadûne, sümme tentalikûne fî mesâkini'l-muhâcirîne, fetec'alûne ba'dahüm alâ rikâbi ba'din.*) *Sadaka rasûlü'l-lâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi dünya ve ahirette üzerinize olsun... Allah rızasına erdirdiği, rahmetine daldırdığı, sevdiği kullarından olmayı cümlemize nasib eylesin...

Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile toplanmış bulunuyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri Efendimiz'in sevgisine, şefaatine, rızasına, iltifatına, teveccühüne cümlemizi nail eylesin...

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir

nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahbabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in müşşidleri olan ulemâ-i muhakkıkîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz řu caminin bânîsi İskender Pařa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi

Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup,

cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir *Fâtiha*, üç *Ihlâs*- ı *Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım, buyurun!

a. İran'ın ve Bizans'ın Fethedileceği

Okuyacağımız hadîs-i şerîfler, *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabının 55. sayfasının 12. hadîs-i şerîfi ve onun arkasından gelen devamı olan hadîs-i şerîfler. 12. hadîs-i şerîfin metnini, Arapçasını az önce okumuştuk. Şimdi parça parça okuyarak mânasının izahına geçelim,

Müslim'in ve İbn-i Mâce'nin Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:¹

إِذَا فُتِحَتْ عَلَيْكُمْ فَارِسُ وَالرُّومُ، أَيْ قَوْمِ أَنْتُمْ؟
قِيلَ نَكُونُ كَمَا أَمَرَ

الله. قَالَ: أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ؟ تَتَنَافَسُونَ، ثُمَّ تَتَحَاسَدُونَ،
ثُمَّ تَتَدَابَرُونَ

¹ Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.211, no:5262; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.498, no:3986; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.334, no:1328; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.285, no:10328; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.82, no:6688; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXII, s.121, no:6985; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.116, no:30844; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.376, no:2394.

ثُمَّ تَتَبَاغِضُونَ، ثُمَّ تَنْطَلِقُونَ فِي مَسَاكِنِ
الْمُهَاجِرِينَ، فَتَجْعَلُونَ بَعْضَهُمْ عَلَى رِقَابِ بَعْضٍ

(م.ه. عن ابن عمرو)

RE. 55/12 (*Izâ fütihat aleyküm fârisü ve'r-rûmu, eyyü kavmin entüm? Kîle: nekûnü kemâ emera'llàhu. Kâle: Eve gayru zâlike? Tetenâfesûne, sümme tetehâsedûne, sümme tetedâberûne, sümme tetebâğadûne, sümme tentalikûne fî mesâkini'l-muhâcirîne, fetec'alûne ba'dahüm alâ rikâbi ba'din.*)

(*Izâ fütihat aleyküm fârisü ve'r-rûmu*) “Ey ümmetim, ey ashâbım! Size İranlılar’ın diyarı olan Fâris ve Bizanslılar’ın diyarı olan Rum, diyâr-ı Rum açıldığı zaman, fetholunduğu zaman; (*eyyü kavmin entüm*) siz o zaman hangi kavim olacaksınız? Nasıl bir kavim, nasıl bir topluluk, nasıl bir millet, nasıl bir ümmet olacaksınız?”

Bu soru üzerine; (*kîle*) Cevaben denildi ki: (*Nekûnü kemâ emera'llàhu*) Allah’ın emrettiği gibi oluruz. O zaman yine Allah’ın emrettiği gibi oluruz.” dediler.

(*Kâle: Eve gayru zâlike*) “Yok, öyle değil de yoksa başka türlü mü olursunuz?” buyurdu Peygamber Efendimiz ve açıkladı:

(*Tetenâfesûne*) “Nefisleriniz kabırır, birbirinizin karşısına çıkarsınız, çekişirsiniz. Nefsâniyet yarışına düşersiniz.”

(*Sümme tetehâsedûne*) “Sonra sahip olduğunuz

farklı nimetlerden dolayı birbirlerinize haset edersiniz.”

“—Onun şu kadar var, benim az var. Onun şusu var, benim yok...”

(*Sümme tetedâberûne*) “Sonra birbirinizle muhabbetiniz bozular, birbirinize sırt dönersiniz.”

(*Sümme tetebâğadûne*) “Sonra birbirinize sırt dönmekle kalmaz birbirlerinize düşman kesilir, buğz u adâvet de yaparsınız.”

(*Sümme tentalikûne fî mesâkini'l-muhâcirîne*) “Sonra muhacirlerin yoksullarına, zayıflarına gidersiniz de; (*fetec'alûne ba'dehüm alâ rikâbi ba'din*) bazısını bazısının boynuna tepesine dikersiniz. Kuvvetlilerini ötekilerinin üstüne musallat edip hâkim kılarıyorsunuz. Böyle şeyler olur, böyle şeyler yaparsınız.” buyurdu.

Müslim’de, İbn-i Mâce’de, Abdullah ibn-i Amr’dan RA rivayet edildiğine göre... Râvinin babası da sahabidir, kendisi de sahabidir. Her ikisine de Allah rahmetiyle muamele eylesin...

Fâris dediğimiz kelime, bizim Pers dediğimiz kelime. Tarih kitaplarında bize öyle okuttular. Medler varmış, Persler varmış, İran kavmi diye... Biz Pers diyoruz. Arapça’da ‘p’ harfi yok, ‘b’ var. Bizim Pers dediğimize onlar Fâris diyorlar. Persler’in diyarı dediğimiz, İran’ı kasederek söylediğimiz yere onlar diyâr-ı Fâris diyorlar. Hatta Basra körfezinin de kavgasının neden çıktığını biliyorsunuz. İranlılar diyorlar ki;

“—Burası *Halic-i Fûrs* olsun, *Halic-i Fâris* olsun.”
Yani, İranlılar’ın körfezi olsun.

“—Hayır, *Halicü’l-Arap* olsun. Araplar’ın diyarı olsun.”

Şah zamanında Arap ülkeleri ile İran arasında çekişme oluyordu. Demek ki Fâris dediğimiz, aslında Persler demek, bizim anladığımız kelime o.

Arapça’da *fâris* kelimesinin ayrıca bir de “süvari” mânası vardır. Yani ata binip, at süren kimseye *fâris* derler. Arapça’da atın adı *feres*’tir. Ferese binen, onu sevk eden kimseye de *fâris* derler, o ayrı. Buradaki *fâris*, “pers” demek.

Efendimiz bildiriyor ki:

(*İzâ fütihat aleyküm fârisü ve’r-rûmu*) “Sizin önünüze hudutlar kalkacak da Persler’in, İranlılar’ın arazileri açılacak, oraları fethedeceksiniz. Roma’nın arazisi de açılacak.”

Şimdi bu söz Peygamber Efendimiz’in mucizesidir, muhterem kardeşlerim.

Neden? Bu neye benzer, biliyor musunuz?

Ben şimdi size; “Rusya’yı fethedip, Amerika’yı da fethedip oralara hâkim olduğunuz zaman...” desem, nasıl şaşırırsınız... “Ya Amerika’yı da fethedebilir miyiz ya? Biz bu kuvvet ile, bizim bu zayıflığımızla Rusya’yı da alt edebilir miyiz, oralara da sahip olabilir miyiz?” dersiniz ya, onun gibi bir şey.

Çünkü o devirde Araplar göçebe, develeri var, vâhaları var, hurma ağaçları var; kumların

arasında yaşıyan, sayıları az olan bir kavim.

Ama doğuda bir Pers imparatorluğu var, Sasani imparatorluğu. Sasani ismini hükümdarının isminden dolayı almış olan devlet... Koca bir imparatorluk. Büyük orduları var. Hatta Yemen ve Arabistan da Persler'in hudutları içinde. Peygamber Efendimiz zamanında Yemen'e vali göndermiş. Yemen'deki vali İran'a bağlı, İranlılar'ın gönderdiği vali. Batıda da Bizans imparatorluğu var. Oraya da diyâr-ı Rum deniliyor. Rum, "Roma" demek. Diyâr-ı Roma. Romalılar'ın, yani Doğu Romalılar'ın, biz Bizans diyoruz, Bizanslılar'ın diyarı.

Hem İran fetholunacak... Allah Allah, sübhanallah!.. Hayret edilecek bir şey. Hem de diyâr-ı Rum fetholunacak.

"—Onlar fetholunduğu zaman siz nasıl bir kavim olacaksınız?" diye Peygamber Efendimiz soruyor.

Demek ki Allah-u Azîmüşşân, CC Hazretleri Peygamber Efendimiz'e bildirmiş. Bildirdiğini başka hadîs-i şerîflerden de biliyoruz. Müslümanlar bu zayıf halleriyle, Hicaz'da yetişen, Peygamber Efendimiz'in sahabesi olan bir avuç insan demek ki bu iki büyük deviyenecek; İran'ı da yenecek, Bizans'ı da yenecek. Akla mümkün görünmez. Ama Allah böyle yazmış. İslâm yayılacak, bu imparatorluklar devrilecek. İslâm deryaları geçecek, okyanusları geçecek, Allah'ın dilediği yerlere kadar ulaşacak.

Bu ne zaman söyleniyor?

Bizim için gayet basit şimdi... Tarihten okumuşuz

ki Araplar Hicaz'dan çıkmışlar, Afrika'yı fethetmişler, İspanya'ya kadar gitmişler, Çin hududuna kadar gitmişler, Türkistan'a kadar gitmişler. Bize tabî geliyor ama bir de o zamanın şartlarıyla düşün bakalım... Zırhı yok, silahı yok, yiyeceği yok, giyeceği yok, evi yok, barkı yok, kıl çadırda yaşayan bir avuç insan, onlara deniliyor ki:

“—İran da fetholunacak, Bizans da fetholunacak.”

Söyleyenin büyüklüğüne bak, Allah'ın lütfunun büyüklüğüne bak ve Allah dilediği zaman neler yapıyor... “Yeryüzünü salih kullarım hâkimiyeti altına alacak.” diye Allah önceden bildirmiş.

Bunlar olacak. Bu, Allah'ın ezelde müslümanlara ihsanı, taksimi, Allah böyle nasib etmiş.

İmanlarının kuvvetiyle o senin gözünde küçük gördüğün, sayılarını azımsadığın, dudak büktüğün insanlar iki büyük devi yendiler.

Müslümanlar, hâlis muhlis insanlar, dünyayı gözü görmeyen, cennet için, Allah'ın rızasını kazanmak için malını canını feda eden o insanlar, o büyük fütühât olunca, Allah bu ikramları verince, hazineler önlerine açılınca, her birisi zengin olunca... Her sahabi bir yere vali oldu. Selmân-ı Fârisî bir yere vali oldu, Ebû Mûse'leş'arî bir yere vali oldu, İbn-i Abbas bir yere vali oldu. Yani onlar hep bunları gördüler. Hz. Ömer RA, Hz. Osman ve saire halife oldu.

“—Nasıl olacaksınız o zaman?” diye Peygamber Efendimiz soruyor.

Diyorlar ki:

“–Allah’ın emrettiği gibi olacağız. Allah’ın emrettiği gibi oluruz.”

“–Hayır. Öyle olmayacaksınız.”

İnsan dünyalığa sahip oldu mu yürüyüşü, oturuşu, kalkışı değişir. Zenginledi mi, varlık sahibi oldu mu, mevki makam sahibi oldu mu, o zaman ne olur? Değişir.

Nereden belli?

Ayet-i kerîmede bildiriliyor ki:

كَلَّا إِنَّ النَّسَانَ لِيَطْغَى. أَن رَّأَهُ اسْتَغْنَى

(العلق: ۷-۶)

(*Kellâ inne’l-insâne leyetgâ. En raàhü’stağnâ.*)

“Gerçek şu ki, insanoğlu kendisini müstağnî gördü mü, zengin, rahat gördü mü, ihtiyaçtan vareste gördü mü, o zaman sapıtır, azar, tuğyan eder, şaşırır.” (Alak, 96/6-7)

Kulluğunu unuttur, çeşitli günahları işler. Maalesef...

Bu bize niye lazım? Bu bize şu bakımdan lazım ki; biz öyle olmayalım. Biz zengin olunca, biz varlıklı olunca, biz mevki makam sahibi olunca değişmeyelim. Çıkaracağımız ders o. Onlar yaşadılar, imtihanları bitti, hayatları geldi, geçti, ahirete göçtüler. Şimdi Allah onlara ne muamele edecekse edecek. Ama biz nimetten şaşırmayalım. Mevkiden, makamdan, kuvvetten, izzetten, itibardan, ikramdan şaşırmayalım.

Bizim çıkaracağımız ders, alacağımız ibret bu!

Bak Peygamber Efendimiz ne olacağını nasıl bildiriyor; ne yapacaklarmış?

“—Hayır, öyle Allah’ın emrettiği gibi olmayacaksınız. Bilakis başka türlü olacaksınız.”

Nasıl olacaksınız:

(*Tetenâfesûne*) “Nefisleriniz kabaracak. Birbirinizle nefsâniyet yarışına gireceksiniz.”

Maalesef, maalesef, maalesef...

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde ne diyor:²

أَعْدَىٰ عَدُوِّكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ .

(*A’dâ adüvvüke nef süke’lletî beyne cenbeyke*)

“Senin en büyük düşmanın, şu iki omuzun arasındaki, içindeki nefsidir.”

Müslümanın en büyük düşmanı bu. Ümmetin de en büyük düşmanı bu. Çünkü adam kendisine düşman olursa, ümmete de faydası olmaz. Adam adam olursa ümmete faydası olur. Has müslüman, hakiki müslüman olursa, faydalı olur. Öyle olmazsa kıymeti yok. Kendisine hayrı olmayanın başkasına hayrı mı olur? Hiç kimseye hayrı olmaz.

Kendisi insan olmazsa başkasına hayrı mı

² Beyhakî, *Zühdü’l-Kebîr*, c.I, s.359, no:355; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.408, no:5248; Harâitî, *l’tilâ-lü’l-Kulûb*, c.I, s.35, no:32; Ebû Mâlik el-Eş’arî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.431, no:11263; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.143, no:412, 2144; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.270, no:19379.

dokunur?

Ortalığı kırar geçirir. Bir deli hükümdar bu milleti mahveder, öteki deli hükümdar öteki milleti mahveder. Birbirleriyle kırıştırır. Ümmet aynı ümmet, insanlar aynı insan; iki tane herif-i nâşerifin nefsâniyetinden birbirlerini yerler.

Ne idi yani İran ile Irak arasındaki savaşın mânası? Var mıydı bir mânası? Neydi Kuveyt ile Irak'ın arasındaki iş? Nedir yani bizim Güneydoğu Anadolu'daki yok efendim şu grupmuş, bu grupmuş... Mânası var mı bunların?

Yok; ama insan adam olmadı mı, nefisler kabardı mı işte böyle sadece kendisine zarar vermekle kalmaz, yedi mahalleye zararı olur, yedi düvele zararı olur, yani cihana zararı olur.

“Nefsâniyet yarışına gireceksiniz. (*Sümme tetehâsedûne*) Sonra hasetleşeceksiniz.”

“—Onun benden fazla nimeti var, köşkü var, parası var, pulu var...” diye, nimetleri kıskanmak. Hasetçi kıskanmakla yetinmez. Hasetçinin bariz vasfı nedir?

Ötekisinin elinden o nimet gitsin diye ister. “O zenginlik onun elinden gitsin. Herif sürüm sürüm sürünsün! Parasız kalsın! Yerlerde sürünsün de içim rahatlasın! Şunun bir şeyi kalmasın elinde!” İnsanın bütün iyiliklerini, sevaplarını alır götürür.

Ya Allah işte ona da vermiş, sana da vermiş.

Aç mısın? Değilsin. Açık mısın? Değilsin. Paran var mı? Var...

Sıhhatin yerinde mi? Yerinde...

Ne istiyorsun ondan?

“—Onunki benden fazla olmasın. Allah ondan alsın. Sürüm sürüm sürünsün!”

Bu kötü huy işte... Çok çirkin bir huy!

İşte tasavvuf bunlarla uğraşüyor. Tasavvuf bunun için lazım. Nefsi yenmek için, terbiye etmek için tasavvuf lazım. Hasetten kurtulmak için tasavvuf lazım. Oyuncak değil bu. Tasavvuf deyince milletin aklına tesbih geliyor, Allah demek geliyor. Hatta dervişin bile aklına öyle geliyor. Yani tasavvuf erbâbı olduğunu sanan insanın bile aklına böyle geliyor; bilmiyor ki asıl tasavvuf güzel ahlâktır.

Ahlâkı bozuk. Arkadaşına bakışı yamuk. Gidişi eğri. Sözü hatalı. Davranışı kötü. Nasıl dervişsin sen?

“—Hocam benim binlik tesbihim var, akşamları on bin tane Allah Allah diyorum.”

Diyorsun ama fayda vermemiş; ahlâkın kötü, başkalarına bakışın ve başkalarına muamelen kötü. İşte o zaman derviş olamıyorsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri insanların yüzüne, sûretine bakmaz. Nesine bakar? Gönlüne bakar. Kalbindeki temizliğe bakar.

Onun için, bu kalbi temizleyeceksin. Kalbin tertemiz olacak. İyi duygular olacak, iyi niyetler olacak, herkesin iyiliğini isteyeceksin.

“—Allah ona daha çok versin. Mâşaallah. Oh, mübarek olsun. Çoluk çocuğuyla mutlu, bahtiyar olsun. Ne güzel, ne güzel... Mâşaallah, mâşaallah...” demesi lazım. Yani “Onun

harmanı yansın, onun gemisi batsın!” diye düşünmek değil.

Haset ettikten sonra; (*Sümme tetedâberûne*) O onun hasedini hissediyor, o onun hasedini hissediyor; birbirlerine sırt dönerler, arka dönerler.” O aykırı gider, bu aykırı gider.

(*Sümme tetebâğadûne*) “Sonra birbirlerine buğz ederler.”

Boğa gibi burunlarından solumaya başlarlar. İnatçı keçiler gibi, kalkıyor iki ayağı üstüne, ötekisinin üstüne bu kafasını bir vuruyor, “tak” diye sesini iki kalas birbirine vurmuş gibi duyuyorsun. Kalkıp kalkıp “küt” diye birbirine vuruyor. Keçi inadı. Yani toslaşıyor. İşte böyle...

Halbuki insan öyle mi olacaktı?

İnsan mü'min olduğu zaman meleklerden üstün olur. Öyle olmaması lazımdı.

(*Sümme tentalikûne fî mesâkini'l-muhâcirîne*) “Sonra şu muhacirlerin fukarâsına, mazlumlara, dindarlara, kendi hâlinde olan mübareklere gideceksiniz.” diyor.. (*Fetec'alûne ba'dahüm alâ rikâbi ba'dın*) “Bazısını bazısının başına musallat edip onları da taciz edersiniz. Onlara da rahat vermezsiniz.” diyor.

Yapanlar yapmış. Bu insanlar Peygamber SAS Efendimiz'in torunlarını kesmiş. Hz. Hüseyin'i Irak'a çağırılmışlar. O da “Peki, davete icabet edeyim.” diye, hanımını, çoluk çocuğunu, kavmini kabilesini, kendisini sevenleri almış, Irak'a yola çıkmış. Hadi bir ordu, çocukları da kesmişler. Yani hunharlığa, gaddarlığa,

zalimliğe bak ki kadınları da kesmişler, çocukları da kesmişler! O sahneleri göz önüne getirebiliyor musunuz? Çocukların feryadını, kadınların feryadını... Yani zulmün büyüklüğünü düşünebiliyor musunuz?

Peygamber Efendimiz'in torununu kesen bu insanlar...

Allah imân-ı kâmil nasib etsin... Mü'min-i kâmil olmayı nasib etsin... Güzel huylara sahip olmayı nasib etsin...

İnsan müslüman olmadı mı insan da olamıyor. Hayvandan çok daha beter oluyor. Hayvandan daha beter oluyor. Arslan, gelir bir hayvanı yakalar, oturur, çatır çatur yer. Ondan sonra da uyur. Tamam, arslan, geyiği yakaladı, oturur, yer, ondan sonra yatar, uyur. Ama insan öyle yapmıyor. Bak milyonları öldürüyor, hâlâ doymuyor.

Allah bize İslâm'ı tutup, koruyup da başka taraflara da yaymak hususunda gayret versin...

İslâm'ın dünyanın her yerine yayılması lazım. Dünyanın çektiği sıkıntı müslüman olmamaktan, İslâm'ın olmamasından. Bu İslâm'ı bütün insanlara öğretmemiz lazım.

Öğretmemişiz.

“—Altı asır Sırp'a İslâm'ı öğretmedin mi sen? Öğretmedin. Ben de sana gösteririm!”

Altı asırda niye öğretmedin? Vali sendendi, komutan sendendi, yönetim senin elindeydi, salâhiyet senin elindeydi, güçlü kuvvetliydin, zulüm yapmıyordun... Biraz da İslâm'ı

öğretseydin ya? Niye öğretmedin?..

Bak şimdi cezası çekiliyor. Aramızda yaşatmışız, öğretmemişiz, altı asır yan yana yaşamışız.

Geçen gün birisi bir yerde anlattı:

Suçlunun birisini asmışlar. Alimin birisi onu görünce ağlamış.

“—Niye ağlıyorsun?”

Demiş ki;

“—Tabii muhakeme oldu, adam haksız, suçlu... Ona ağlamıyorum. Bu adamı hayatında niye ıslah edemedik de sonunda asıldı, ona ağlıyorum.”

Bizim bütün cihan halkına İslâm'ı götürmemiz lazım. Anlatmamız lazım. İnsanları doğru yola çekmemiz lazım.

Yapmıyoruz. Sen yapmıyorsan; ya sen görürsün, ya senin çocuğun görür, ya torunun görür. Dünyaya dalınca, asıl vazifemizi unutunca öyle oluyor.

“—Asıl vazifemiz ne?

Allah'a kulluk etmek. Allah'ın dinine hizmet etmek. Allah'ın dinini yaymak. Bunu yapmıyoruz.

“—Ya ne yapıyorsun?”

“—Ben tüccarım.”

“—Sen ne yapıyorsun?”

“—Ben de çalgıcıyım.”

“—Sen ne yapıyorsun?”

“—Ben de gazinocuyum.”

“—Sen ne yapıyorsun?”

“—Ben de lokantacıyım.”

Oh herkes keyfinde, zevkinde, çalgısında, eğlencesinde, oyununda, kumarında, içkisinde, zevkinde, sefasında... Görürsünüz siz... Hem dünyada görürsünüz, hem ahirette görürsünüz.

Müslümanın vazifesi bu değildi ki! Müslümanın vazifesi meslek filan değil; müslümanın vazifesi Allah’ın dinine hizmet etmek! Hepinizin vazifesi aynı. Sadece hocanın değil, herkesin vazifesi Allah’ın dinine hizmet etmek! Millet bu vazifeyi unutuyor. Sanıyor ki asıl vazife memurluk, esnafılık, sanatkârlık... Bunlar asıl vazife değil. Asıl vazife Allah’ın dinine hizmet etmek.

Bunu unutunca o zaman yeryüzünde İslâm hâkim olmuyor, fesat hâkim oluyor. Fesat hâkim olunca da biz burada “Ah!” ediyoruz, “Vah!” ediyoruz, ağlıyoruz, kan ağlıyoruz, mahvoluyoruz. Başkaları da mahvoluyor. Suçlular da mahvoluyor, suçluların çocukları da mahvoluyor.

İşin en kötüsü şu: İslâm’dan koptu mu bir insan, gayrimüslim gibi yaşamaya başladı mı, içki içiyor, haram yiyor; haramla yiyen bir vücut cehennemlik oluyor. Onun için, ya Sırp parçalar, ya Ermeni parçalar, ya Rus parçalar; böyle oluyor. Yani cezalı, faullu duruma düşüyor, ondan sonra cezayı yiyor.

Çare? Çare; Allah’ın dinine dönmek, Allah’ın emrini tutmak, Allah’ın yoluna hizmet etmek.

b. Namazın Sonunda Okunacak Dua

On üçüncü hadîs-i şerîf.

Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim, İbn-i Mâce, Ebû Dâvud, İbn Hibbân Ebû Hüreyre RA'dan bu hadîs-i şerîfi rivayet eylemişler. *Rahmetu'llâhi aleyhim ecmaîn.*

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِذَا فَرَغَ أَحَدُكُمْ مِنَ التَّشَهُّدِ الْأَخِيرِ، فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ
مِنْ أَرْبَعٍ يَقُولُ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ
عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ

الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ
الدَّجَالِ

(حم . م . د . د . ن . ح . ب . عن أبي هريرة)

RE. 55/13 (*İzâ ferağa ehadüküm mine't-teşehhüdi'l-ahîri, felyeteavvez bi'llâhi min erbain, yekülû: Allâhümme innî eüzü bike min*

³ Müslim, *Sahîh*, c.III, s.248, no:926; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.III, s.165, no:833; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.157, no:899; Neseî, *Sünen*, c.V, s.97, no:1293; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.357, no:1344; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.298, no:1967; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.515, no:6133; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.547, no:2043; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.295; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.79; Ebû Hüreyre RA'dan.

azâbi cehenneme, ve min azâbi'l-kabri, ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti, ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl.)

(İzâ ferağa ehadüküm mine't-teşehhüdi'l-ahîri) “Sizden biriniz namazın sonunda, ikinci oturuşun arkasından onu da bitirince, *(felyeteavvez bi'llâhi min erbain)* dört şeyden Allah’a sığın! ”

Namazda iki teşehhüd var: Bir, ikinci rekâta oturmak. İki, dördüncü rekâta oturmak. Veya akşam namazında üçüncü rekâttan sonra oturmak. İlk oturuşa *(et-teşehhüdi'l-evvel)* “ilk oturuş” derler. İkincisine *(et-teşehhüdi'l-ahîr)* “sonraki oturuş” derler. İkinci oturuştan sonra dört şeyden Allah’a sığınacak.

(Yekûlû) Diyecek ki: *(Allâhümme innî eûzü bike)* “Yâ Rabbi! Ben sana sığınyorum.” Nereden?

1. *(Min azâbi cehennem)* “Yâ Rabbi! Cehennemden azabından sana sığınyorum. Sana sığınırım yâ Rabbi, cehennemden azabından beni koru. Beni cehenneme atma yâ Rabbi! Beni ateşlere yakma yâ Rabbi! Beni cehennemde azaplandırma yâ Rabbi!” diye cehennemden Allah’a sığınacak, bir.

2. *(Ve min azâbi'l-kabri)* “Kabirde azap görmekten de sana sığınırım yâ Rabbi!”

Daha cehenneme varmadan kabirde de azap olabilir. Çünkü kabir ya cennet bahçesidir, ya cehennem çukurudur. Kabir iyi insana cennet bahçesidir.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁴

القَبْرِ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفْرِ

النَّيْرَانِ

(ت. عن أبي سعيد)

(*El-kabru ravdatün min riyâdı'l-cenneti*) “Kabir, mü'mine cennet bahçelerinden bir bahçe olur, (*ev huftratün min huferi'n-nîrân*) veyahut kâfire cehennem çukurlarından bir çukur olur.” Neden? Adam kötü, zalim, günahkâr, imanı var ama günahkâr; azabı kabirde başlayacak. Kabirde ateş, azap başlayacak. Öyle olmasın diye dua ediyoruz:

“Yâ Rabbi! Cehennem azabından sana sığınırım. Kabir azabından da sana sığınırım...” İki.

3. (*Ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti*) “Hayatın ve ölümün fitnelerinden sana sığınırım.”

İnsan hayatında öyle olaylarla karşılaşır ki imanı elden gider, şaşırır, sapıtır. Veya ölürken, can havliyle, can acısından olmayacak durumlara düşer. Adam, büyük acısı var, gidiyor kendisini yüksek bir yerden atıyor, intihar ediyor. Eyvah! Mahvoldu işte; ebedî cehennemde yanacak. Çünkü intihar etti. İntihar yasak, İslâm'da yok.

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.500, no:2384; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.231, no:4682; Ebû Said el-Hudri RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.271, no:8613; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.546, no:42109; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.90, no:1853; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXVIII, s.432, no:41805.

İntihar etti, olmadı.

Hayatın fitnesi olabilir, ölümün fitnesi olabilir. Sonra, ondan da Allah'a sığınacak. Hayatı fitneden uzak, güzel bir hayat olarak geçsin. Ölümü de fitneden uzak, güzel bir ölüm olsun. Yani şeytan imanını çalmasın. Son nefeste insan imansız göçmesin.

4 (*Ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl*) Bir de, "Yâ Rabbi! Mesîhi'd-deccâl'in fitnesinden sana sığınırım!" desin, diyor Peygamber Efendimiz.

Cehennem azabından, bir. Kabrin azabından, iki. Hayatından ve ölümün fitnesinden, üç. Bir de Deccâl'dan Allah'a sığınıyor, dört...

Deccâl çok büyük bir fitnedir. Deccâl insanları kandırarak. Gerçekleri ters gösterecek. "Cennete çağırıyorum." diye çağırdığı yer günah ve cehennem. Kötü gösterdiği yer de aslında insanı cennete götürecek olan şey. Yani kıymet hükümleri tamamen ters gösterilecek, insanoğlu Deccâl tarafından aldatılacak. Deccâl'in emrini tutarsa insan, Deccâl'in yoluna giderse, "Gel, seni cennetime götürüyorum." dedi mi, kandırdı mı aldatacak, cehenneme cayır cayır yakacak, oraya gidecek. "Oraya gitme, orası cehennem!" diye bir yere götürmek istemedi mi, orası da bil ki, orada sebat ederse, giderse Allah'ın rızasına erecek, sonunda cennete gidecek.

Deccâl her şeyi ters gösterdiği için, çok aldatıcı, çok hilekâr olduğundan, insanlar çok fena şekilde aldatılıp ahiretleri mahvolacağından, Peygamber Efendimiz SAS onu bildiriyor, her namazın arkasından ondan Allah'a sığınmayı

haber veriyor.

Muhterem kardeşlerim!

Zamanımızı bir düşünelim. Zamanımızda hiç Müslümanlığı bilmeyen bir insan olduğunu düşünelim. Seni veya falanca şahsı düşünelim. Aydan, Merih'ten zenbille yeryüzüne indi, İslâm'dan haberi yok. Şimdi gazetelerin dediğine göre, mekteplerin öğrettiğine göre iyi vatandaş nasıl olunur, iyi insan nasıl olunur, hayattan nasıl kâim alınır, nasıl zevk ü sefa sürülür? Gazetelerin, boyalı basının eğlence sayfalarına, resimlerine bir bakılsa insanın ne yapması lazım, Allah'tan korkmasa?

Her akşam türlü türlü eğlence yerleri var. Gazinolar var, barlar var, pavyonlar var, filanca boyalı artist var, filanca şarkıcı var, filanca kıkır kıkır güldürücü komik adam var, bilmem ne var, bilmem bal arısı var, eşek arısı var, bilmem ne var, şunu var, bunu var... Parası varsa insanın ne yapması lazım?

Felekten kâim almak için parayı verip, böyle bir eğlence yerine gidip sabaha kadar içki içip, kafasını bulup, çalgı dinleyip, kah kah kah, kih kih kih...Böyle olacak. Hayat bu...

En pahalı yerler, en manzaralı yerler, en lüks yerler, nimetlerin en çok olduğu yerler hep böyle günahlı şeylerin yapıldığı yerler.

İnsan şimdi bu gazetelerin söylediği yere, reklam ettikleri yere, şu ışıklı reklamların çağırdığı yerlere giderse nereye gider?

“—Gel yahu, işte eğleneceksin.”

Eğlence ama arkasından cehennem! Arkasından günah!

Ama İslâm'ı bilen, Kur'an'ı bilen bir ciddi alim efendi insana neyi tavsiye eder?

“—Haram yeme evlâdım. Rüşvet alma evlâdım. Kimseyi kandırma evlâdım. Kimsenin haksız yere parasını pulunu yeme evlâdım. Yetim malı yeme. Dullara haksızlık etme. Hazinenin parasını çalma. Vazifeni güzel yap. Çok çalış evlâdım. Paranı hak et. Alın teriyle kazan evlâdım. Olur olmaz yerlere gitme. Ailene bağlı ol. Harama kuşak çözme. İçki içme. Ayyaş olma. Sarhoş olma. Paranı kumara harcama.”

“Eeh!.. Git be!.. Sen başımın belası mısın yahu? Bütün zevkleri bana yasaklıyorsun! Ne biçim adamsın sen? Ne kadar soğuk adamsın sen yahu! Allah Allah... Nedir bu hocalardan çektiği bu milletin ya? Zevklerin hepsinin karşısında bu hocalar, duvar ya! İçki içirtmez, kumar oynatmaz, zevk yaptırtmaz, çalgı dinletmez, bedavadan, beleşten kolay para kazanmayı yasaklar...”

Bunların yaptığı sıkıntılı gibi görünüyor... Hakikaten de bazı adamların, çalgıcıların, saz şairlerinin şiirlerine bakıyorsun; “Şeytan bunun neresinde?” diyor. Mesela hocanın birisi çalgının aleyhinde bulunmuş. Çalgıya şeytan aleti diyor.

Adam şiir yazıyor:

Telli sazdır bunun adı, Ne ayet dinler ne kadı? Bunu çalan anlar kendi, Şeytan bunun neresinde?

İçinde mi, dışında mı? Burgusunun başında mı? Göğsünün nakışında mı Şeytan bunun neresinde?

Her tarafında, sen de dahil, senin de içinde! Çünkü bu eğlencenin âleti ve bu eğlencenin sonunda sen ciddiyetini kaybediyorsun, vazifelerini unutuyorsun, havaî bir insan oluyorsun. Seni Amerika geçiyor, Avrupa geçiyor, Rusya geçiyor, Sırp orada seni parçalıyor, Ermeni burada öbür kardeşini parçalıyor; sen burada hâlâ ne ile meşgulsün?..

Hocanın dediği doğru; ama hocanın dediği karanlık, acı, tatsız görünüyor. Şeytanın çağırdığı öteki yol tatlı gibi ama zevk, sefa, eğlence, ışık, neon lambalar, çalgılar, türküler; ama o cehennem yoludur. Allah insanı şaşırtmasın.

Bak, ne kadar aldatıcı...

İnsanları aldatmak için şu Yirminci yüzyılın eğlence sanayiinin harcadığı paralar milyarlardır. Televizyon kanallarını açıyorsun, gittiğin evde, düğmesi var, uzaktan komutalı, 1, 2, 3, 4... 30 tane filan kanalı var. Bakıyorsun orada şarkı, burada türkü, burada film, orada rezalet, öbür tarafta bilmem ne... Bir doğru düzgün bir şey yok! “En akıllısı Deli Bekir, o dahi zincirde yatıyor.” dediği gibi, en akıllısına bakıyorsun, orada da yine başı açık kadın, yine bilmem ne, bilmem ne...

Böyle şey olur mu? Nerede kaldı İslâm? Hangi kitap bunları emrediyor? Kur’an’da mı var? Fıkıh kitaplarında var mı? Bizim okumadığımız bazı kitaplar mı kalmış? Bazıları biliyor da biz

mi bilmiyoruz bunları?..

Hayır, milletin hayatı kaymış. Yani Deccâl'in fitnesine milletin çoğunluğu tutulmuş. Allah korusun. Allah bizi Deccâl'e kanarlardan, şaşırarlardan, sapıtanlardan etmesin...

Demek ki Allah'ın yolu biraz ilk bakışta sıkıntılı gibi görünüyor; şeytanın çağırıldığı yol ise zevkli, sefalı, eğlenceli gibi görünüyor. Ama öyle değil. İşte onun için Peygamber Efendimiz;

“—Dört şeyden Allah'a sığının: Cehennemden, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden, bir de Mesîhi'd-Deccâl'in fitnesinden.” diyor.

Çünkü bu da neticede insanı aldatır. Deccâl, o da netice itibariyle onu cehenneme götürür. Zaten insan Deccâl'e aldandı mı hayatında fitne de olmuş olur, o sığındığı üç şey de başına gelir. Hayatında da fitneye uğramış olur, ölümü de fitneli olmuş olur, kabri de azap yeri, çukuru olur, ondan sonra cehenneme gider.

Bizim bugünün müslümanları olarak en çok dikkat etmemiz gereken nedir?

Deccâl'in fitnesine tâbi olmamak, gözümüzü açmak, dişimizi sıkmak, Allah'ın yolunda sabretmek, kale gibi sağlam olmak, doğru yoldan ayağımızı kaydırmamak, gözümüzü başka yanlış hedeflere dikmemek. Çok mühim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri tevîkîni cümlemize refîk eylesin.

c. Namazda Abdesti Bozulan Kimse

Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Neseî, İbn-i

Hibbân, Taberânî, Beyhakî, Tirmizî rivayet etmiş. “Hasen hadistir.” buyurmuşlar. Yani sağlam hadis. Buhârî’de de var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِذَا فَسَا أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَلْيَنْصِرْ فَلْيَتَوَضَّأْ،
وَلْيُعِدْ صَلَاتَهُ؛

وَلَا تَأْتُوا النَّسَاءَ فِي أَعْجَازِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ لَا
يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ.

(حم. د. ت. حسن، ن. حب. طب. ق. عن علي بن طلق)

RE. 55/14 (*İzâ fesâ ehadüküm fi's-salâti, felyensarif felyetevadda', ve'l-yuid salâtehû ve lâ te'tü'n-nisâe fî a'câzihinne. Feinna'llâhe lâ yestahyî mine'l-hakkı*)

Bu hadîs-i şerîf de bize dinimizin emirlerini anlatan, öğreten bir hadîs-i şerîf. Bir insan abdest aldı, namaza geldi. Namaz kılıyor. Abdesti bozulabilir mi? Bozular.

Nelerle bozular?

Tabii bunları birisi ümmete anlatacak. Abdest almayı öğreten abdest ne zaman bozular, onu da anlatacak. İşte bu hadîs-i şerîfte Peygamber

⁵ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.259, no:177; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.255, no:3197; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.153, no:10; Ali ibn-i Talak RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.329, no:26270; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.379, no:2402.

Efendimiz öğretiyor. Diyor ki;

(*İzâ fesâ ehadüküm fi's-salâti*) “Bir insan abdest almışken namazda iken yellenirse, arkasından gaz çıkartırsa, (*felyensarif felyetevadda'*) “Abdesti kaçmıştır, namazdan kalksın gitsin. Öyle abdestsiz namaz olmaz. Abdest alsın.”

Kime anlatıyor bunu?

Daha önce bizim gibi İslâm'ı bilen insanlar değil ki onlar. Biz babadan bilerek dünyaya geldik. Dedelerimiz biliyordu. Onlar bedevî idi. İslâm geldi, şimdi bunlar İslâm'ı yeni öğreniyorlar. Yellenince abdest kaçır. O zaman öyle bir şeyi bile birisi Peygamber Efendimiz'in gözünün önünde yapmıştır...

Mescidler de halılı, dayalı döşeli, kapalı değil; kumlu, duvarlarla çevrilmiş, burası mescid olsun diye. Bedevînin birisi gelmiş, kenarda küçük abdestini bozuyor. Sahabe dövmeye gitmişler. “Vay edepsiz, utanmaz, arlanmaz, terbiyesiz!..” Dövecekler. Adamı orada haklayacaklar, açıkça buraya çiş yapıyor diye... Peygamber Efendimiz diyor ki;

“—Hayır, öyle yapmayın. Oraya su dökün, orayı temizleyin. Bu adama da öğretin.”

Peygamber Efendimiz'in sabrına bak. Ve milletin de cahilliğine bak... Görgüsüz, bilgisi yok. Yavaş yavaş öğrenecek.

Tabii böyle bir insan belki namaz kılarken yellendi, belki duyuldu da, bilmiyoruz. “Böyle bir şey olduğu zaman namaza devam etmeyin, abdestiniz bozulmuş demektir, gidin abdestinizi

tazeleyin gelin.” demek.

Şimdi, ben kendim bir soru sorayım, siz de soracaksınız, bu kâğıtların içinden nice sorular çıkıyor:

“—Tam namaza duruyorum, içime bir vesvese geliyor, kaçmış gibi oluyor. Bir kıpırtı olmuş gibi oluyor. Yani yellenmiş miyim, yellenmemiş miyim, belli olmuyor... Ama bir kıpırdamış gibi oluyor.”

O zaman abdest bozulmaz. Çünkü İslâm’da şeytana hiç müsaade yok. Öyle vesveseye müsaade yok.

Abdestini almış mıydın?

“—Almıştım hocam, şadırvanda güzelce abdestimi almıştım.” Namaza geldin mi?

“—Geldim.”

“—Kaçtı gibi geliyor.” dersin kaçmamıştır.

“—Kaçtı kaçtı, biliyorum.” dersin, o zaman kaçmıştır.

Şüphe ile bozulmuş olmaz. Ama âşikâre kokusu veya sesi duyulmuşsa o zaman kaçmıştır.

Demek ki yellenince abdest bozulur, küçük abdest yapınca bozulur, büyük abdest yapınca bozulur, kanayınca bozulur. Bunları tabii Peygamber Efendimiz başka hadîs-i şerîflerde öğretmişti.

Sonra bir başka ciddi meseleyi daha anlatıyor:

(Ve lâ te’tün’n-nisâe fî a’câzihinne, feinna’llâhe lâ yestahyî mine’l-hakkı) “Allah

hakkı söylemekten utanmaz, bana emretti, ben size bildiriyorum.” demek istiyor “Evli erkekler hanımlarını arkasından yapmasınlar.” diye, onu da beyan ediyor.

İnsan evlenir, nikâhı olur, düğünü olur, evlatları olur, normal bir şekilde... Ama burada gayrimeşru bir ilişki kastediliyor. “O doğru olmaz.” diye Efendimiz bunu bildiriyor.

“—Canım, nikâhlım...”

Nikâhın ama Allah CC her şeyi hikmetle yaratmıştır. Ters ilişki haramdır. Normal ilişki helaldir. “Allah hakkı söylemekten utanmaz.” diyor. Biz de onun için söyleyip geçiyoruz.

d. Şam Ahalisi Bozulunca

On beşinci hadîs-i şerîf: Bu da Ahmed ibn-i Hanbel’de ve İbn-i Hibbân’da, Taberanî’de, Tirmizî’de olan bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz bu hadîs-i şerîfde buyuruyor ki:⁶

إِذَا فَسَدَ أَهْلُ الشَّامِ، فَلَا خَيْرَ فِيكُمْ؛ وَلَا تَزَالُ
طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي مَنْصُورِينَ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ،
حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ

(حم. ش. ت. حسن صحيح، طب. حب. عن معاوية بن قرة عن أبيه)

RE. 55/15 (*İzâ fesede ehlü’ş-şâmi, felâ hayra fîküm; ve lâ tezâlü tâifetün min ümmetî*)

⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.436, no:15634; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.145, no:1076; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.I, s.305; İbn-i Esir, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.910; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.XVI, s.292, no:9302; Muaviye ibn-i Kurre, babasından.

Câmiü’l-Ehâdîs, c.III, s.381, no:2404.

mansûrîne, lâ yedurruhum men hazelehüm, hattâ tekûme's-sâatü.)

(İzâ fesede ehlü's-şâm) “Şam ahâlisi bozuldu mu, *(felâ hayra fîküm)* artık sizin hayrınız kalmamıştır. Sizde hiçbir hayır kalmamıştır.”

Şam neresi?

Suriye'nin başkenti değil. Her kelimenin tarih içinde çeşitli mânaları var. Onu tam bilmek lazım. Tercümeyi doğru yapmak için dilbilgisine ve o asrın diline sahip olmak lazım.

Hicaz ahâlisine göre, Hicaz ahâlisi güneşin doğduğu tarafa, yani doğuya -maşrık- güneşin doğduğu tarafa yönünü döndüğü zaman, bizim “kuzey” dediğimiz taraf neresinde kalır? Solunda kalır. Şam, “sol taraf” demek. Bizim “güney” dediğimiz taraf sağında kalır. Yemen ne demek? “Sağ taraf” demek. Yemin... *Şimal* kelimesi ne demek Arapça'da? “Sol” demek. *Yemin* ne demek? “Sağ” demek.

Güneşe doğru dönmüş bir insan düşünüyor, oranın ahâlisinin mantığı bu. Güneşe doğru dönmüş bir insan, sağ tarafı, yani Hicaz'ın güney tarafı, oraya Yemen demiş. Sağ taraftaki araziler; yemin. Sol taraftaki arazilere de şimal demiş. Şam veya şimal, oraları da kuzey tarafı oluyor.

Şam, bir şehir adı değildir. Şam tüm Hicaz'ın kuzeyindeki mıntıkanın adıdır. Ta Akdeniz'den ta İran'a kadar olan kısım. Burası İslâm'ın ilk doğduğu, hemen yayıldığı ve ondan sonra da başşehirin Bağdat olduğu bir yer. Irak ve Suriye, hatta İran'ın bir kısmı, Filistin ve belki de

Mısır'ın bir kısmı buraya girer. Yani Hicaz'ın kuzeyi, Orta Şark dediğimiz yer.

Burası evliyâullahın, peygamberlerin yaşama yeri. Hep peygamberler çoğunlukla buralardan gelmiş geçmişler. Ve evliyâullah da oralarda bol... İlim, irfan da orada... İslâm'ın merkezi de orası... İklimi güzel, yumuşak bir iklim. Çatır çatır soğuk yok. Suyu var, meyvesi var. Her şeyi yerli yerinde. İlim irfan gelişmiş. İslâm dünyaya oradan hâkim olmuş. Afrika'ya kadar yayılmış.

İspanya'ya kadar varmış, Sicilya'yı ve Malta adasını bile fethetmişler. İtalya'ya bile çıkmışlar. Doğuda da Çin'e kadar gitmişler. Burası İslâm'ın merkezi.

“—İslâm'ın bu merkezi bozulduğu zaman, Şam ahalisi bozuldu mu... (*Felâ hayra fîküm*) Artık sizde bir hayır kalmamış demektir.”

Artık kalp bozulmuş, İslâm'ın ana noktası bozulmuş oluyor. Başka taraf bozulsa kalp ötür tarafı düzeltir, oradan hayır oraya gider, anlatılır. Orası bozuldu mu bir hayır kalmamış olur. Ama yine bir kapı açık:

Hadis-i şerifte buyruluyor ki:⁷

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ، حَتَّى

⁷ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.496, no:8389; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.280, no:2433; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.165, no:921; Hz. Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.403, no:961; Muğîre ibn-i Şu'be RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.564, no:12249; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.119, no:16372.

تَقُومَ السَّاعَةُ

(ك. عن عمر؛ طب. عن مغيرة بن شعبة)

(*Lâ tezâlû tàifetün min ümmetî zâhirîne ale'l-hakkı hattâ teküme's-sâah.*) “Kıyamet kopuncaya kadar, Cenâb-ı Hakk’ın dinini destekleyen iyi insanlar, bir iyi topluluk mevcut olacak!”

Onlara yardım etmeyen, onları yardımsız bırakanlar onlara bir zarar veremeyecekler. (*Hattâ teküme's-sâatü*) Kıyamet kopuncaya kadar böyle bir grup insan mevcut olacak.” Yani Allah’ın yardımına mazhar, makbul, has müslüman bir grup insan daima mevcut olacak.

Evet, Şam ahâlisi bozulabilir, artık müslümanlarda bir hayır kalmamış olabilir; ama yine de kıyamet kopuncaya kadar bir grup İslâm’ı tutan sağlam insan mevcut olacak. Ve başkaları bunları desteklemedi, yardım etmedi, etrafında toplanmadı. Olsun, onların o toplanmaması bunları yok etmeyecek, mâni olmayacak. Numune insan olarak kıyamete kadar böyle bir grup insan mevcut olacak.

Onun için, ben etrafın bozukluğuna bakıyorum da, yani dünya bozulmuş, iman azalmış, küfür yayılmış, günahlar yaygınlaşmış, âdet hâline gelmiş, herkes günahı işliyor ve saire... Ama el açıp;

“—Yâ Rabbi! Böyle bir grup müslüman olacakmış ya, hadîs-i şerîflerde bildiriyor, bizi onlardan eyle yâ Rabbi! Bizi o tâîfeden eyle. Daima senin nusretine mazhar olan, daima senin sevdiğin

durumda olan, şaşırmamış, bozulmamış olan, az da olsa o grup var ya, işte biz onlardan olalım yâ Rabbi!” diye dua ediyorum.

Allah bizi onlardan eylesin...

e. İnbat Halkından Çekinin!

Bu hadîs-i şerîf Peygamber Efendimiz'in bir nasihati. 55. sayfanın 16. hadîs-i şerîfi. Buyuruyor ki:⁸

إِذَا فَشَا الْإِسْلَامُ فِي الْأَنْبَاطِ، وَاتَّخَذُوا فِيكُمْ
الدُّورَ، وَقَعَدُوا

فِي الْأَفْنِيَّةِ، فَاحْذَرُوهُمْ، فَإِنَّ فِيهِمُ الدَّغْلَ، وَالنَّقْلَ،
وَالْفِتْنَةَ

(كر. عن أبي هريرة)

RE. 55/16 (*İzâ feşe'l-İslâmü fi'l-inbâtı, ve'tte hazû fîkümü'd-dûr, ve kaadû fi'l-efniyeti, fahzerûhüm, feinne fîhimü'd-degale, ve'nnakale, ve'l-fitnete.*)

() “İslâmiyet İnbat halkının olduğu yere kadar yayılırsa...”

Bu İnbat denilen yer, Basra ile Kûfe arasında. Yani Irak'ın Basra körfezinin kuzeyine rastlayan kısımları, ahâlisiymiş.

“Oraya İslâm yayıldığı zaman ve onlar aranızda

⁸ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVII, s.19; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.232, no:6303; *Câmiü'l-Ehadîs*, c.III, s.381, no:2406.

evler yapıp avlularına oturdukları zaman, o adamlardan kendinizi kollayın, sakının, çekinin. Çünkü onların içinde hilekâr, bozguncu ve fitneci insanlar vardır.” diyor.

Hakikaten de İslâm tarihini okuduğumuz zaman, İslâm tarihinde bugünkü Suudi Arabistan’ın kuzeydoğusu, Basra körfezi kıyıları ve Irak’ın Basra şehrine yakın güney kısımları, buralarda bozuk itikatlı birtakım tâifelerin yaşadığını ve hakikaten muzır işler yaptığını İslâm tarihinden biliyoruz. İşte bu hadîs-i şerîf o ahâlden çekinilmesi gerektiğini bildiriyor.

Tabii Peygamber SAS Efendimiz nasıl biliyor?

Peygamber Efendimiz İslâm’ın galip gelip iki imparatorluğu yeneceğini bildiği gibi tabii nerede neyin olacağını biliyor. Oralara da Hicaz’dan kervanlar gitmiştir, ora ahâlisini az çok tanırlar. Siz de Anadolu’nun şurasını veya burasına gittiğiniz zaman nerede nasıl ahâli vardır, nerede anarşi vardır, nerede emniyet vardır, bilirsiniz. Yani öyle de olabilir. O kavimden sakınılması gerektiğini Peygamber SAS bildirmiş.

Demek ki biz dinimizi iyi öğrensek, Efendimiz bize hiç bildirilmemiş şey bırakmamış. Her şeyi bildirmiş. Biz o nasihatleri tam öğrensek, hadîs-i şerîfleri tam okusak tam müslüman olacağız. Her zaman benim yazıp çizip, söylediğim husus budur.

Diyorlar ki;

“—Ben Kur’ân-ı Kerîm’i okurum, başka bir şeye karışmam.”

Anlayamazsın, detayı öğrenemezsin, işin inceliğini bilemezsin. Bak Peygamber Efendimiz'in bu söylediği şeyler Kur'ân-ı Kerîm'de teferruât olarak yok. Bunlar Peygamber Efendimiz'in nasihatleri arasında var. Bunları Kur'ân-ı Kerîm'in ayetlerinde bulamazsın.

“—Efendim Kur'ân-ı Kerîm okurum, başka şeye karışmam.” Başka şeye karışmazsan olur mu?

Bak, Peygamber Efendimiz'e Kur'ân-ı Kerîm geldi ama Peygamber Efendimiz'in sahabesi nasıl müslüman oldular?

Hem Kur'ân-ı Kerîm okudular, hem Peygamber Efendimiz'in nasihatini tuttular. Hem Kur'ân-ı Kerîm var, hem Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi var. Müslümanlar ondan müstağnî kaldı mı İslâm'ı iyi öğrenemiyorlar.

“—Niye söylüyorsun bu herkesin bildiği apâşikâr gerçeği?”

Evet, herkesin bildiği apâşikâr gerçek ama ne sebeple ise düşmanlar mı kışkırtıyor, şeytan mı aldatıyor, nasıl oluyorsa birtakım insanlar işte böyle inat ediyorlar;

“—Ben Kur'an'ı bilirim, Kur'an'dan başka bir şey anlamam.” Kur'an'ı seviyormuş gibi sanıyorsun ama cahilce bir söz! Peygamber Efendimiz'in hayatı ve hadîs-i şerîfleri Kur'an'ın tefsiridir.

“—Kur'an'ı en iyi kim biliyordu?” Peygamber Efendimiz biliyordu. “—Kur'an'ın en güzel açıklaması kimdendir?” Hadîs-i şerîflerdendir.

Onun için bazı alimler; *et-tefsîru bi'l-me'sûr* demişler. Yani hadîs-i şerîflerle Kur'ân-ı Kerîm'i

tefsir etmek için hadîs-i şerîfleri toplamışlar. İlgili âyetlerin izahında böyle eserler meydana getirmişler. Meselâ İmam Suyûtî'nin böyle güzel bir eseri var. Allah nasib etti, geçen sene Hicaz'a gittiğimiz zaman, biz de bir tane edindik. Öyle, yani Kur'ân-ı Kerîm'in tam anlaşılması için bile hadîs-i şerîf var.

Onun için, Allah bizi Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesinden, hadîs-i şerîfinden ayırmasın... Bizi dinde fakih eylesin... Hakkı hak olarak görüp ona uymayı, bâtilı bâtil görüp ondan korunmayı nasib eylesin... Sevdiği kul gibi yaşayalım, huzuruna sevdiği kul olarak varalım. Rabbimiz bizi cennetle, cemâliyle taltif eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
16. 05. 1993 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

